

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00

F: 01 478 39 00

E: gfu.fu@gov.si

www.fu.gov.si

MEDNARODNO OBDAVČENJE **Rezidenti države pogodbenice**

Pogosta vprašanja in odgovori

2. izdaja, AVGUST 2015

Kazalo

Vprašanje 1: Kako na obdavčitev dohodkov posameznika v Sloveniji vpliva njegov rezidentski status? (1. 9. 2014)	4
Vprašanje 2: Kdo se šteje za rezidenta Slovenije v skladu z določili Zakona o dohodnini, ZDoh-2? (1. 9. 2014)	4
Vprašanje 3: Kdo se šteje za nerezidenta Slovenije v skladu z določili Zakona o dohodnini, ZDoh-2? (1. 9. 2014)	5
Vprašanje 4: Kako se presoja izpolnjevanje pogojev za rezidenta Slovenije, ki so določeni v Zakonu o dohodnini, ZDoh-2? (1. 9. 2014)	5
Vprašanje 5: Kdaj posameznik postane rezident oziroma nerezident in kakšen je postopek urejanja rezidentskega statusa? (1. 9. 2014)	7
Vprašanje 6: Ali je možno posredovati vlogo za ugotavljanje rezidentskega statusa (torej izpolnjen, podpisan in skeniran vprašalnik ter vse ostale dokumente) v elektronski obliki? (1. 9. 2014)	8
Vprašanje 7: Kako se ugotavlja rezidentski status fizičnih oseb ob prihodu v Slovenijo? (1. 9. 2014; 15. 9. 2015)	8
Vprašanje 8: Kako se ugotavlja rezidentski status tujih fizičnih oseb, ki prihajajo v Slovenijo zaradi zaposlitve in v Sloveniji nimajo uradno prijavljenega stalnega prebivališča? (1. 9. 2014)	9
Vprašanje 9: Kako se ugotavlja rezidentski status tujih fizičnih oseb, ki so zaposlene pri slovenskem delodajalcu kot avtoprevozniki v mednarodnem cestnem prometu oziroma svoje delo pretežno (več kot 183 dni v davčnem letu) opravljajo v tujini? (1. 9. 2014)	9
Vprašanje 10: Kako se ugotavlja rezidentski status tujih fizičnih oseb, ki so zaposlene pri slovenskem delodajalcu kot avtoprevozniki v mednarodnem cestnem prometu oziroma svoje delo pretežno (več kot 183 dni v davčnem letu) opravljajo v tujini, v Sloveniji pa imajo uradno prijavljeno stalno prebivališče? (1. 9. 2014)	10
Vprašanje 11: Ali posameznik, ki zapusti Slovenijo, preneha biti rezident Slovenije? (1. 9. 2014, 24. 8. 2015)	10
Vprašanje 12: Ali je treba sprožiti postopek ugotavljanja rezidentskega statusa, če posameznik odjavi stalno prebivališče v Sloveniji in se zaradi zaposlitve odseli v tujino? (1. 9. 2014, 1. 9. 2015)	12
Vprašanje 13: Kako se presoja rezidentski status v primeru, ko se posameznik šteje za rezidenta več držav po določbah notranjih zakonodaj teh držav in kako takšen zavezanec v Sloveniji uveljavlja ugodnosti iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, kadar je ta sklenjena, od dohodkov, ki jih dosega v tujini? (13. 10. 2015)	12
Vprašanje 13 a: Kako se presoja rezidentski status v primeru, ko se posameznik šteje za rezidenta več držav po določbah notranjih zakonodaj teh držav in kako v teh primerih v Sloveniji uveljavlja ugodnosti iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, kadar je ta sklenjena, od dohodkov, izplačanih od izplačevalca v Sloveniji? (1. 3. 2016)	14
Vprašanje 13 b: Ali lahko zavezanec uveljavlja ugodnost iz mednarodne pogodbe v primerih, ko se šteje za dvojnega rezidenta po določbah notranjih zakonodaj dveh držav, tudi v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine oziroma v letni napovedi za odmero dohodnine? (1. 3. 2016)	15
Vprašanje 14: Ali se zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu, lahko šteje za nerezidenta Slovenije, čeprav ima v Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče? (13. 10. 2015)	15
Vprašanje 15: Ali se zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu šteje za nerezidenta Slovenije, če v Sloveniji nima prijavljenega stalnega prebivališča, temveč v tujini, v Sloveniji pa še vedno prebiva njegova družina (partner, otroci)? (13. 10. 2015)	16
Vprašanje 13: Kako se presoja rezidentski status v primeru, ko se posameznik šteje za rezidenta več držav po določbah notranjih zakonodaj teh držav? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015) ..	17

Vprašanje 14: Ali se lahko zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu šteje za nerezidenta Slovenije, če ima v Sloveniji uradno prijavljeno stalno prebivališče, hkrati pa se šteje za rezidenta druge države? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015)	19
Vprašanje 15: Ali se lahko zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu šteje za nerezidenta Slovenije, če v Sloveniji nima prijavljenega stalnega prebivališča, temveč v tujini, v Sloveniji prebiva njegova družina (partner, otroci), hkrati pa se šteje za rezidenta druge države? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015)	19
Vprašanje 16: Kako lahko postopa zavezanec, ki je v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa opredeljen za rezidenta Slovenije, hkrati pa se šteje za rezidenta države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015)	20
Vprašanje 16: Ali se lahko rezidentski status posameznika za isto obdobje ponovno presoja? (1. 9. 2014)	20
Vprašanje 17: Kdaj se v skladu z nacionalno davčno zakonodajo pravna oseba šteje za rezidenta Slovenije? (1. 9. 2014)	21
Vprašanje 18: Kako je določeno rezidentstvo za osebe, ki niso posamezniki, v mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014)	22
Vprašanje 19: Kakšen je postopek za pridobitev potrdila o rezidentstvu v Sloveniji? (1. 9. 2014)	23

Vprašanje 1: Kako na obdavčitev dohodkov posameznika v Sloveniji vpliva njegov rezidentski status? (1. 9. 2014)

Odgovor

Davčna obveznost posameznika je odvisna od njegovega statusa (rezident, nerezident). Tako je rezident zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji in od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir izven Slovenije (tj. od svetovnega dohodka). Nerezident je zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji. Posameznik, ki je rezident Slovenije samo del davčnega (koledarskega) leta, je zavezan za plačilo dohodnine od svetovnega dohodka, doseženega v delu leta, v katerem je bil rezident. V drugem delu leta, ko ni bil rezident, se njegovi dohodki obdavčujejo kot dohodki nerezidenta. To pomeni, da se v drugem delu leta obdavčujejo samo tisti dohodki, ki imajo vir v Sloveniji.

Vprašanje 2: Kdo se šteje za rezidenta Slovenije v skladu z določili Zakona o dohodnini, ZDoh-2? (1. 9. 2014)

Odgovor

V 6. členu [Zakona o dohodnini, ZDoh-2](#) je določeno, da je zavezanec rezident Slovenije v kateremkoli času v davčnem letu, če v tem času izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev:

- ima uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji;
- biva izven Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji, kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član takega javnega uslužbenca in prebiva s to osebo;
- je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi zaposlitve:
 - a) v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji, kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji, brez diplomatskega ali konzularnega statusa;
 - b) kot javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta;
 - c) kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu, ali je zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok takega uslužbenca in prebiva s to osebo;
- je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi opravljanja funkcije poslanca v Evropskem parlamentu;
- ima svoje običajno bivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji, ali
- je v kateremkoli času v davčnem letu prisoten v Sloveniji skupno več kot 183 dni.

Ob tem pojasnjujemo, da so vsi navedeni kriteriji za ugotavljanje statusa rezidenta enakovredni. To pomeni, da oseba velja za rezidenta Slovenije, če je izpolnjen katerikoli od navedenih kriterijev.

Vprašanje 3: Kdo se šteje za nerezidenta Slovenije v skladu z določili Zakona o dohodnini, ZDoh-2? (1. 9. 2014)

Odgovor

Za nerezidenta se šteje oseba, ki ne izpolnjuje nobenega izmed kriterijev iz 6. člena [ZDoh-2](#) oziroma izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev iz 7. člena ZDoh-2:

- opravlja delo kot oseba z diplomatskim ali konzularnim statusom v Sloveniji v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji skupine tujih držav ali tuje države, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član take osebe in prebiva s to osebo, če ni slovenski državljan;
- bi postal rezident samo zaradi opravljanja dela kot funkcionar, strokovnjak ali uslužbenec mednarodne organizacije, če ni slovenski državljan;
- bi postal rezident samo zaradi zaposlitve:
 - a) v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji tuje države v Sloveniji kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa in ni slovenski državljan;
 - b) kot uslužbenec tuje države v Sloveniji v funkciji, ki ni diplomatska, konzularna ali mednarodna, pod pogojem, da ta tuja država na podlagi vzajemnosti podobnega uslužbenca Republike Slovenije ne šteje za svojega rezidenta;
 - c) kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki ali Evropski investicijski banki, v Sloveniji;
- je fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - a) bo bivala v Sloveniji izključno zaradi zaposlitve kot tuj strokovnjak za dela, za katera v Sloveniji ni dovolj ustreznega kadra,
 - b) ni bila rezident v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo,
 - c) ni lastnik nepremičnine v Sloveniji, in
 - d) bo bivala v Sloveniji skupno manj kot 365 dni v dveh zaporednih davčnih letih;
- je fizična oseba, ki biva v Sloveniji izključno zaradi študija ali zdravljenja.

Vprašanje 4: Kako se presoja izpolnjevanje pogojev za rezidenta Slovenije, ki so določeni v Zakonu o dohodnini, ZDoh-2? (1. 9. 2014)

Odgovor

Posameznik postane rezident Slovenije, ko vzpostavi rezidenčno vez s Slovenijo. Rezidenčne vezi so lahko formalne (uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji) in dejanske (običajno bivališče v Sloveniji, središče osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji in navzočnost v Sloveniji v kateremkoli času v davčnem letu skupaj več kot 183 dni).

Uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji:

Oseba, ki ima v skladu z [Zakonom o prijavi prebivališča, ZPPreb](#) prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji, za davčne namene velja za rezidenta Slovenije, ne glede na to, ali je državljan Slovenije ali ne. Davčni rezident je torej lahko oseba, ki je državljan Slovenije, in tudi tujec, če imata prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji.

Običajno prebivališče v Sloveniji:

Običajno prebivališče posameznika v Sloveniji, se ugotavlja z uporabo več dejanskih okoliščin, od katerih nobena ni odločilna:

- lokacija stalnega doma (ali več stalnih domov), v katerem oseba prebiva ali ji je na voljo;
- kraj prebivanja zakonca (oziroma zunajzakonskega partnerja), otrok in drugih vzdrževanih družinskih članov;
- kraj, kjer oseba dela.

Posameznik ima običajno prebivališče v Sloveniji, kadar v ustaljenem teku svojega življenja redno, normalno ali navadno prebiva v Sloveniji. Dejstvo, da posameznik prebiva v najetem stanovanju oziroma stanovanjski hiši oziroma stanovanju oziroma stanovanjski hiši, ki je v njegovi lasti, ne vpliva na presojo, ali ima običajno prebivališče v Sloveniji.

Običajnega prebivališča v Sloveniji pa ne gre enačiti s prijavljenim začasnim prebivališčem v Sloveniji po [Zakonu o prijavi prebivališča, ZPPreb](#). To pa ne pomeni, da oseba s prijavljenim začasnim prebivališčem v Sloveniji nima običajnega prebivališča v Sloveniji, saj se pojma lahko prekrivata.

Običajno prebivališče se presoja, upošteva stopnjo dejanske ali načrtovane nastanitve posameznika v Sloveniji oziroma stopnjo vzdrževanja in centralizacije njegovega običajnega načina življenja, upošteva, kje posameznik opravlja delo, kje je nastanjena njegova družina in prikladnost oziroma pripravnost njegove nastanitve v Sloveniji. Posameznik velja za rezidenta Slovenije od trenutka, ko ima ugotovljeno običajno prebivališče v Sloveniji.

Središče osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji:

V zvezi z določitvijo središča osebnih in ekonomskih interesov se uporabi druga skupina dejstev, ki vključujejo:

- lokacijo, s katere oseba upravlja svoje finančne in poslovne interese;
- kakršn koli poslovne vezi v Sloveniji (poslovanje v Sloveniji oziroma opravljanje dela in nalog v družbah ipd.);
- kraj, kjer ima oseba večino svojih naložb in drugega premoženja;
- lokacijo družine in osebnih interesov.

Pri presoji rezidentstva se torej upošteva način, kako si posameznik organizira osebni in ekonomski del življenja, vključno z obsegom in načinom njegovega udejstvovanja v družabnem življenju, z njegovimi konjički in interesi. Pri presoji rezidentstva po tej točki se vsa dejstva upoštevajo skupaj, pri tem pa ima eno samo dejstvo omejen pomen in praviloma ni odločujoče oziroma prevladujoče nad drugimi dejstvi. Teža, ki se priznava posameznemu dejstvu, je odvisna od konkretnih okoliščin.

Dejstva, ki se primeroma upoštevajo:

- zakonec ali izvenzakonski partner, otroci in drugi vzdrževani družinski člani so v Sloveniji;
- osebno premoženje (npr. vozila, oblačila ali pohištvo) in domače živali so v Sloveniji;
- družabne vezi so v Sloveniji (npr. članstva v društvih, verskih skupnostih, ustanovah ipd.);
- ekonomske vezi s Slovenijo (npr. zaposlitev pri slovenskem delodajalcu in aktivna udeležba v slovenskem podjetju, računi pri bankah oziroma hranilnicah v Sloveniji, življenjsko, pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje v Sloveniji, računi vrednostnih papirjev v Sloveniji, kreditne kartice, izdane v Sloveniji);
- delovno dovoljenje, izdano v Sloveniji;
- vozniško dovoljenje, izdano v Sloveniji;
- vozilo, registrirano v Sloveniji;
- sezonsko prebivališče v Sloveniji;
- slovenska potna listina;
- članstvo v slovenskih sindikatih ali strokovnih organizacijah (npr. zbornice).

Pri ugotavljanju posameznikovega rezidentstva v času njegove odsotnosti v Sloveniji se lahko upoštevajo tudi druga dejstva, kakor na primer ohranitev poštnega naslova ali sefa v Sloveniji, na poslovnih karticah je prikazan naslov v Sloveniji, ohranitev telefonske številke v Sloveniji, naročniškega razmerja (časopisi, revije) v Sloveniji.

Davčno rezidentstvo se po tej točki presoja ob upoštevanju stopnje posameznikovih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji in v tujini. Če je posameznikovo središče osebnih in ekonomskih interesov pretežno v Sloveniji, velja takšen posameznik za davčnega rezidenta Slovenije. Posameznik velja za rezidenta Slovenije od trenutka, ko ima ugotovljeno središče osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji.

Navzočnost v Sloveniji v kateremkoli času v davčnem letu skupaj več kot 183 dni:

Oseba, ki ne izpolnjuje drugih pogojev, da bi bila lahko opredeljena kot rezident, lahko velja za rezidenta zgolj na podlagi dejstva, da je fizično navzoča v Sloveniji več kakor pol davčnega leta (183 dni). Pri tem ni pomembno, ali je oseba v Sloveniji navzoča 183 dni neprekinjeno ali s prekinitvami. Davčno leto je enako koledarskemu letu.

Oseba velja za rezidenta Slovenije od trenutka v davčnem letu, ko je prvič navzoča v Sloveniji (npr. v Slovenijo pride v začetku aprila tekočega davčnega leta in ostane do sredine decembra istega leta - za davčnega rezidenta Slovenije velja od začetka aprila do sredine decembra). Če oseba pride v Slovenijo v drugi polovici tekočega davčnega leta (npr. v začetku julija), se po tem kriteriju v tem davčnem letu ne more šteti za rezidenta Slovenije.

V dneve navzočnosti v Sloveniji se vštevajo dnevi navzočnosti v Sloveniji ob koncu dneva. V dneve navzočnosti se tako vštevajo dan prihoda in vsi drugi dnevi, ki jih oseba v celoti preživi v Sloveniji, vključno s sobotami in nedeljami, državnimi prazniki in s počitnicami. V dneve navzočnosti v Sloveniji se ne vštevata dan odhoda iz Slovenije, dnevi, ko je oseba navzoča v Sloveniji samo zaradi tranzita skozi Slovenijo, in dnevi, ki jih oseba v celoti preživi izven Slovenije, zaradi poslovne poti, počitnic ipd.

Vprašanje 5: Kdaj posameznik postane rezident oziroma nerezident in kakšen je postopek urejanja rezidentskega statusa? (1. 9. 2014)

Odgovor

Posameznik postane rezident Slovenije, ko vzpostavi rezidenčno vez s Slovenijo, tj. ko izpolnjuje katerikoli pogoj iz 6. člena [ZDoh-2](#) oziroma nerezident Slovenije, ko prekine vse pomembne rezidenčne vezi v Sloveniji, tj. ko ne izpolnjuje več nobenega pogoja iz 6. člena ZDoh-2.

Oseba, ki je v preteklosti prenehala biti rezident Slovenije, postane ponovno rezident Slovenije, ko se vrne v Slovenijo oziroma ponovno vzpostavi rezidenčno vez s Slovenijo. Pri presojanju, ali je posameznik rezident Slovenije, se v vsakem primeru upoštevajo vsa pomembna dejstva in okoliščine v okviru rezidenčnih vezi s Slovenijo, vključno z dolžino obdobja, ciljem, namenom in kontinuiteto prebivanja oziroma zadrževanja v Sloveniji in v tujini.

Za formalno ureditev rezidentskega statusa v Sloveniji (tj. vpis ustreznega rezidentskega statusa v davčni register) je treba pri pristojnem davčnem organu vložiti vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa z ustreznimi dokazili. Z namenom, da davčni organ v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa presodi vsa dejstva in okoliščine, ki so odločilne za posameznikov rezidentski status, sta davčnim zavezancem na voljo vprašalnika "[Ugotovitev rezidentskega statusa \(prihod v / odhod iz Republike Slovenije\)](#)".

Ob tem pojasnjujemo, da izpolnitev vprašalnika ni pogoj za začetek postopka in ne predstavlja obveznega sestavnega dela vloge za ugotavljanje davčnega statusa. Če zavezanec ne želi izpolniti vprašalnika, lahko na drug način dokazuje dejstva in okoliščine, ki vplivajo na njegov rezidentski status. Davčni organ na podlagi vlog za ugotavljanje rezidentskega statusa oziroma po uradni dolžnosti presoja izpolnjevanje pogojev za rezidentski status fizičnih oseb ter o

rezidentskem statusu odloči z odločbo. Sprememba statusa zavezanca se označi v davčnem registru. Posameznik mora izplačevalce dohodkov v Sloveniji obvestiti o ugotovljenem davčnem statusu. Izplačevalci dohodkov, ki se štejejo za plačnika davka, so namreč dolžni v oddanem obračunu davčnega odtegljaja (obrazci REK) upoštevati enak podatek o rezidentstvu, kot je zaveden v davčnem registru.

Če se dejstva in okoliščine, ki vplivajo na ugotovljeni status spremenijo, mora zavezanec davčnemu organu v roku 15 dni po nastanku spremembe, predložiti novo vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa z ustreznimi dokazili. Na podlagi predloženih dokazil davčni organ o statusu zavezanca ponovno presoja. V primeru, da zavezanec tega ne stori, davčni organ pa izve za nova dejstva in okoliščine, ki vplivajo na ugotovljeni status, davčni organ o statusu zavezanca ponovno presoja po uradni dolžnosti.

Vprašanje 6: Ali je možno posredovati vlogo za ugotavljanje rezidentskega statusa (torej izpolnjen, podpisan in skeniran vprašalnik ter vse ostale dokumente) v elektronski obliki? (1. 9. 2014)

Odgovor

Davčni zavezanec lahko preko varnega dela portala eDavki odda skeniran lastni dokument (torej tudi vlogo za ugotavljanje rezidentskega statusa). Dokument lahko odda le s kvalificiranim digitalnim potrdilom.

Vloga poslana po elektronski pošti brez varnega elektronskega podpisa s kvalificiranim potrdilom, je po svoji obliki vloga, ki ni formalno popolna, saj ne vsebuje lastnoročnega podpisa niti varnega elektronskega podpisa. V tem primeru davčni organ zavezanca pozove, da vlogo dopolni z izvirnikom lastnoročnega podpisa.

Vprašanje 7: Kako se ugotavlja rezidentski status fizičnih oseb ob prihodu v Slovenijo? (1. 9. 2014; 15. 9. 2015)

Odgovor

V postopku ugotavljanja rezidentskega statusa ob prihodu v Slovenijo, ko želi posameznik pridobiti status rezidenta, se rezidentski status presoja zgolj upoštevaje določbe domače zakonodaje, torej 6. in 7. člena ZDoh-2.

V primeru izpolnjevanja pogoja uradno prijavljenega stalnega prebivališča, običajnega bivališča ali središča svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji, zavezanec predloži vlogo za ugotavljanje rezidentskega statusa že z dnem prihoda v Slovenijo, saj se lahko šteje za rezidenta že od tega dne dalje (če so z dnem prihoda v Slovenijo izpolnjeni navedeni pogoji).

Za razliko od predhodno navedenega se v primeru, ko izpolnjuje zgolj pogoj prisotnosti v Sloveniji skupno več kot 183 dni v davčnem letu, zavezanec vedno šteje za nerezidenta prvih 183 dni od dneva prihoda v Slovenijo. Šele, ko je dejansko izpolnjen pogoj skupne fizične prisotnosti v Sloveniji več kot 183 dni v davčnem letu, lahko davčni organ zavezanca z odločbo opredeli za rezidenta Slovenije, in sicer za nazaj od trenutka v davčnem letu, ko je bil prvič prisoten v Sloveniji. Če je torej zavezanec prišel v Slovenijo v drugi polovici določenega leta, se v tem letu šteje za nerezidenta.

Zavezanec lahko dokaže datum prihoda z različnimi dokazili, in sicer lahko poleg dokazil o prijavljenem stalnem in/ali začasnem prebivališču v Sloveniji, predloži kopijo pogodbe o najemu stanovanja v Sloveniji ali kopijo pogodbe o zaposlitvi v Sloveniji.

Vprašanje 8: Kako se ugotavlja rezidentski status tujih fizičnih oseb, ki prihajajo v Slovenijo zaradi zaposlitve in v Sloveniji nimajo uradno prijavljenega stalnega prebivališča? (1. 9. 2014)

Odgovor

Takšne osebe se glede na kriterij uradnega prijavljenega stalnega prebivališča ne morejo šteti za rezidente Slovenije, saj imajo v Sloveniji praviloma prijavljeno le začasno prebivališče. Glede na to, da tuje fizične osebe ob prihodu v Slovenijo pogoja običajnega bivališča v Sloveniji praviloma »še« ne izpolnjujejo, se upošteva stopnja posameznikovih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji in tujini, in sicer glede na to, s katero državo ima posameznik tesnejše osebne in ekonomske interese (središče življenjskih interesov).

Posameznik, ki želi pridobiti status slovenskega rezidenta na podlagi tega kriterija, mora poleg središča svojih ekonomskih interesov v Sloveniji (npr. zaposlitev v Sloveniji), izpolnjevati tudi pogoj osebnih interesov v Sloveniji (npr. družina v Sloveniji). Tako se posameznik, ki v Sloveniji izpolnjuje zgolj pogoj središča svojih ekonomskih interesov (npr. zaposlitev pri slovenskem delodajalcu), medtem, ko prebivališče ter osebne interese (tj. družina, lastnina,...) ohrani v državi, kjer je prebival pred prihodom v Slovenijo, ne more šteti za rezidenta Slovenije. Središče življenjskih interesov se torej premakne v Slovenijo, ko se tudi zakonec in otroci preselijo v Slovenijo. Če pa ima zavezanec v Sloveniji središče svojih ekonomskih interesov, medtem, ko osebnih interesov nima v nobeni državi, se lahko šteje za rezidenta Slovenije.

Če je posameznik zadržal središče življenjskih interesov v drugi državi, lahko postane slovenski rezident šele, ko je v katerem koli času v davčnem letu prisoten v Sloveniji skupaj več kot 183 dni. V nadaljevanju sta v zvezi z izpolnjevanjem tega pogoja izpostavljena dva primera:

Primer 1: Posameznik bo v letu 2014 prisoten v Sloveniji od 1. avgusta do 31. decembra 2014. Status: nerezident za davčne namene (prisoten manj kot 183 dni).

Primer 2: Posameznik bo v letu 2014 prisoten v Sloveniji od 1. marca do 31. decembra 2014. Status: rezident za davčne namene od 1. marca do 31. decembra 2014 (prisoten več kot 183 dni). Davčni organ lahko zavezanca z odločbo opredeli za rezidenta šele po poteku 183 dni (tj. po 1. septembru 2014), ko je dejansko izpolnjen pogoj prisotnosti 183 dni v Sloveniji v davčnem letu.

Vprašanje 9: Kako se ugotavlja rezidentski status tujih fizičnih oseb, ki so zaposlene pri slovenskem delodajalcu kot avtoprevozniki v mednarodnem cestnem prometu oziroma svoje delo pretežno (več kot 183 dni v davčnem letu) opravljajo v tujini? (1. 9. 2014)

Odgovor

Praviloma tuje fizične osebe v Sloveniji nimajo uradno prijavljenega stalnega prebivališča, ampak le začasno prebivališče, prav tako v Sloveniji nimajo običajnega bivališča oziroma središča osebnih in ekonomskih interesov. Največkrat tuje fizične osebe, ki se želijo kvalificirati za rezidente Slovenije, izpolnjujejo zgolj pogoj skupne prisotnosti v Sloveniji skupno več kot 183 dni v določenem davčnem letu (s prekinitvami ali neprekinjeno).

Če tuje fizične osebe izpolnjujejo pogoj skupne prisotnosti v Sloveniji več kot 183 dni v določenem davčnem letu le formalno, kar pomeni, da imajo v Sloveniji prijavljeno začasno prebivališče le formalno, tj. zaradi pridobitve delovnega dovoljenja oziroma zaposlitve pri slovenskem delodajalcu, dejansko pa ne prebivajo v Sloveniji, se takšne osebe štejejo za nerezidente Slovenije.

Iz navedenega izhaja, da se tuje fizične osebe, ki so v rednem delovnem razmerju pri slovenskem delodajalcu, ne morejo šteti za slovenske rezidente, če gre za:

- dnevne delovne migrante; to so osebe, ki prebivajo v sosednjih državah in se dnevno vozijo na delo v Slovenijo ter se dnevno vračajo domov,
- tuje fizične osebe, ki svoje delo pretežno (več kot 183 dni v davčnem letu) opravljajo v tujini; gre predvsem za tuje delavce, ki so s strani slovenskega delodajalca napoteni na delo v tujino ter tujce, katerih narava dela je takšna, da se v pretežni meri opravlja v tujini (npr. avtoprevozniki v mednarodnem cestnem prometu).

Vprašanje 10: Kako se ugotavlja rezidentski status tujih fizičnih oseb, ki so zaposlene pri slovenskem delodajalcu kot avtoprevozniki v mednarodnem cestnem prometu oziroma svoje delo pretežno (več kot 183 dni v davčnem letu) opravljajo v tujini, v Sloveniji pa imajo uradno prijavljeno stalno prebivališče? (1. 9. 2014)

Odgovor

Davčni organ v postopkih ugotavljanja rezidentskega statusa fizičnih oseb (tujcev), ki pridejo v Slovenijo, praviloma ugotavlja rezidentski status zgolj upošteva določbe ZDoh-2 in od zavezancev ne zahteva predložitve potrdila o rezidentstvu druge države. Če pa se v postopkih ugotovi, da imajo npr. ti zavezanci v Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče le formalno, dejansko pa ne prebivajo v Sloveniji (dnevni delovni migranti, avtoprevozniki v mednarodnem prometu oziroma delavci, ki jih slovenska podjetja napotujejo na delo v tujino), lahko od zavezancev zahteva dokazila o njihovem rezidentskem statusu za davčne namene v drugi državi (potrdilo o rezidentskem statusu pristojnega davčnega organa države, kjer ti zavezanci dejansko prebivajo). Če se oseba šteje za slovenskega rezidenta zgolj po kriteriju uradno prijavljenega stalnega prebivališča v Sloveniji iz 6. člena ZDoh-2 in nima drugih rezidenčnih vezi s Slovenijo, se lahko v primeru, če se šteje za davčnega rezidenta države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo, po določbah te mednarodne pogodbe šteje za davčnega rezidenta samo te države. V tem primeru se rezidentski status ugotavlja na način, ki je opisan v odgovoru na vprašanje številka 13.

Vprašanje 11: Ali posameznik, ki zapusti Slovenijo, preneha biti rezident Slovenije? (1. 9. 2014, 24. 8. 2015)

Odgovor

Najbolj pomembna okoliščina, ki jo je treba upoštevati pri presojanju, ali posameznik, ki zapusti Slovenijo, ostane rezident Slovenije za davčne namene, je, ali posameznik ohrani rezidenčne vezi s Slovenijo, medtem ko je v tujini. Ker se rezidenčni status posameznika presoja od primera do primera, pri tem pa se upoštevajo vsa pomembna dejstva in okoliščine, velja posameznik na splošno, razen če prekine vse pomembne rezidenčne vezi s Slovenijo, še dalje za rezidenta Slovenije in je obdavčen od svojega svetovnega dohodka. Dejanske rezidentske vezi s Slovenijo oz. drugo državo se presojuje predvsem v okviru ugotavljanja izpolnjevanja pogoja središča osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji po 6. členu ZDoh-2.

Kadar posameznik, ki je poročen ali prebiva skupaj z zunajzakonskim partnerjem, zapusti Slovenijo, vendar zakonec ali zunajzakonski partner ostane v Sloveniji, velja takšen zakonec ali partner za rezidenčno vez posameznika s Slovenijo v času posameznikove odsotnosti iz Slovenije. Podobno veljajo takrat, ko posameznik zapusti Slovenijo, njegovi vzdrževani družinski člani pa ostanejo v Sloveniji, takšni družinski člani za rezidenčno vez posameznika s Slovenijo v času, ko je sam v tujini.

Začasna odsotnost posameznika iz Slovenije, čeprav v daljšem obdobju, ne zadostuje za izključitev osebe iz rezidentstva za davčne namene v Sloveniji. Kadar posameznik ohrani rezidenčne vezi s Slovenijo v času, ko je v tujini, se pri presojanju pomena teh vezi upoštevajo naslednja dejstva in okoliščine:

- dejstva in okoliščine, ki kažejo na namen posameznika, da za stalno prekine rezidenčne vezi s Slovenijo,
- pogostnost in dolžina obiskov v Sloveniji,
- rezidenčne vezi izven Slovenije.

Namen posameznika v času njegovega odhoda iz Slovenije, da za stalno prekine rezidenčne vezi s Slovenijo, se presoja ob upoštevanju vseh dejstev in okoliščin v vsakem posameznem primeru. Čeprav se pri presoji kot eno od pomembnih dejstev upošteva čas predvidene odsotnosti posameznika iz Slovenije, dolžina časa, ki bi pomenila, da rezident preneha biti rezident Slovenije, ni opredeljena. Na splošno velja takrat, ko je ob posameznikovem odhodu pričakovati, da se bo vrnil v Slovenijo, da ohranja rezidenčno vez s Slovenijo (npr. če ob odhodu posameznika iz Slovenije obstaja pogodba o zaposlitvi posameznika po njegovi vrnitvi v Slovenijo, to velja kot dejstvo, ki v času odhoda posameznika iz Slovenije nakazuje na njegovo predvideno vrnitev v prihodnosti). Opozoriti je treba, da se dejstva in okoliščine, ki nakazujejo na ohranitev rezidenčnih vezi s Slovenijo, presoja od primera do primera.

Zavezanec mora ob prenehanju statusa rezidentstva izplačevalce prihodnjih dohodkov v Sloveniji obvestiti o spremembi statusa (to lahko vpliva na način obračunavanja in plačevanja davčnega odtegljaja).

Kadar posameznik zapusti Slovenijo, ker naj bi postal nerezident, a ne vzpostavi pomembne rezidenčne vezi izven Slovenije, lahko posameznikove preostale vezi s Slovenijo pridobijo na teži in posameznik lahko še dalje velja za rezidenta Slovenije. Dejstvo, da posameznik vzpostavi pomembne rezidenčne vezi v tujini, samo po sebi še ne pomeni, da takšen posameznik preneha biti rezident Slovenije, saj je možno, da posameznik velja za davčnega rezidenta v več državah v istem obdobju.

Informacija o pridobitvi tujega potrdila o rezidentstvu ob odhodu iz Slovenije

Eno od dokazil v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa ob odhodu iz Slovenije je tudi potrdilo o rezidentstvu tujega davčnega organa. Zavezanci, ki ob odhodu iz Slovenije vložijo zahtevek za ugotavljanje rezidentskega statusa v Sloveniji, ker menijo, da izpolnjujejo pogoje za ugotovitev statusa nerezidenta Slovenije, davčnemu organu v Sloveniji predložijo tuje potrdilo o rezidentstvu. S tujim potrdilom o rezidentstvu lahko dokazujejo, da so po odhodu iz Slovenije ustvarili rezidenčne vezi z drugo državo oz. izpolnili pogoje za status rezidenta v drugi državi. V primeru težav pri pridobivanju omenjenega dokazila je bila pripravljena informacija v angleškem jeziku, da bi zavezanci tujemu davčnemu organu lažje pojasnili, zakaj prosijo za izdajo potrdila o rezidentstvu.

Datum, ko posameznik dejansko preneha biti davčni rezident Slovenije, se določi ob upoštevanju vseh okoliščin posameznega primera. Na splošno je to datum, ko posameznik prekine vse rezidenčne vezi s Slovenijo (torej, ko ne izpolnjuje več nobenega pogoja iz 6. člena ZDoh-2) in navadno sovпада z datumom, ko:

- posameznik zapusti Slovenijo,
- zakonec ali zunajzakonski partner oziroma vzdrževani družinski člani zapustijo Slovenijo ali
- posameznik postane rezident druge države.

Izjeme od navedenega so možne, kadar je bil posameznik davčni rezident druge države pred prihodom v Slovenijo in se vrača, da ponovno vzpostavi svoje prebivališče v tej drugi državi. V tem primeru posameznik praviloma preneha biti rezident na dan, ko zapusti Slovenijo, celo če

na primer njegov zakonec ali zunajzakonski partner začasno ostane v Sloveniji, da bi prodal njuno stanovanje ali stanovanjsko hišo v Sloveniji ali da bi vzdrževani družinski člani (otroci) dokončali že začeto šolsko leto.

Vprašanje 12: Ali je treba sprožiti postopek ugotavljanja rezidentskega statusa, če posameznik odjavi stalno prebivališče v Sloveniji in se zaradi zaposlitve odseli v tujino? (1. 9. 2014, 1. 9. 2015)

Odgovor

Fizične osebe, ki ob odhodu iz Slovenije pri pristojni upravni enoti odjavijo stalno prebivališče, pri Finančni upravi Republike Slovenije vložijo vlogo za ugotavljanje rezidentskega statusa, saj lahko navedene spremenjene okoliščine vplivajo na rezidentski status posameznikov za davčne namene. Za formalno ureditev rezidentskega statusa v Sloveniji (tj. vpis ustreznega rezidentskega statusa v davčni register) je namreč treba pri davčnem organu sprožiti postopek za ugotavljanje rezidentskega statusa.

Odjava stalnega prebivališča v Sloveniji nujno ne pomeni, da posameznik postane nerezident Slovenije, če posameznik hkrati ne prekine vseh ostalih pomembnih rezidenčnih vezi s Slovenijo. Če posameznik odjavi stalno prebivališče v Sloveniji, vendar morebiti ohrani svoje običajno bivališče v Sloveniji ter središče svojih osebnih (družina) in ekonomskih interesov v Sloveniji, se šteje za rezidenta Slovenije. Pri odločanju o tem, v kateri državi pogodbenici ima posameznik središče življenjskih interesov, se večji pomen pripisuje prav osebnim interesom (v kateri državi pogodbenici prebivajo njegov zakonski ali zunajzakonski partner, otroci, ...) posameznika pred ekonomskimi interesi.

Če posameznik odjavi stalno prebivališče v Sloveniji ter prenese središče svojih osebnih (družina) in ekonomskih interesov v drugo državo, se lahko šteje za nerezidenta Slovenije od trenutka, ko so prekinjene vse rezidenčne vezi s Slovenijo. Če posameznik nima osebnih interesov (družina) v nobeni državi, ter prenese ekonomske interese v drugo državo, se prav tako lahko šteje za nerezidenta Slovenije od trenutka, ko so prekinjene vse rezidenčne vezi s Slovenijo.

Vprašanje 13: Kako se presoja rezidentski status v primeru, ko se posameznik šteje za rezidenta več držav po določbah notranjih zakonodaj teh držav in kako takšen zavezanec v Sloveniji uveljavlja ugodnosti iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, kadar je ta sklenjena, od dohodkov, ki jih dosega v tujini? (13. 10. 2015)

Odgovor

Rezidentski status zavezancev se presoja upošteva določbe domače zakonodaje, torej ZDoh-2.

V primerih, ko se zavezanec šteje tudi za rezidenta države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo, lahko pravice iz mednarodne pogodbe uveljavlja v ustreznih postopkih odmere akontacije dohodnine oz. odmere dohodnine tako, da v napovedih za odmero akontacije dohodnine in odmero dohodnine v ustrezni rubriki, v opombah oz. v prilogi navedejo relevantno določbo mednarodne pogodbe, ki preprečuje, da bi se zavezanec za namene določanja pravice do obdavčitve dohodka štel za rezidenta dveh držav pogodbenic hkrati, v povezavi z določbo, ki določa pravico do obdavčitve napovedane vrste dohodka.

Obrazci napovedi so objavljeni na naslednji povezavi na spletni strani FURS:

- Letna odmera dohodnine
- Dohodek iz zaposlitve
- Dohodek iz dejavnosti
- Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti
- Dohodek iz oddajanja premoženja in iz premoženjske pravice
- Dohodek iz kapitala
- Drugi dohodki

V primerih dvojnega rezidentstva se slednje presoja po kriterijih iz mednarodne pogodbe, ki so običajno vsebovani v 4. členu¹ posamezne mednarodne pogodbe. Ti kriteriji dajejo prednost povezanosti davčnega zavezanca z eno državo pred povezanostjo z drugo državo (prelomna pravila).

Če je posameznik rezident obeh držav pogodbenic, se v skladu z drugim odstavkom 4. člena mednarodne pogodbe šteje za rezidenta samo tiste države, v kateri ima stalno prebivališče (stalni dom, stanovanje). Če ima posameznik stalno prebivališče na voljo v obeh državah, je rezident samo tiste države, s katero je osebno in ekonomsko tesneje povezan (središče življenjskih interesov). Če ni mogoče opredeliti, v kateri državi ima posameznik središče življenjskih interesov, ali če nima v nobeni od držav na razpolago stalnega prebivališča, se šteje samo za rezidenta države, v kateri ima običajno bivališče. Če ima običajno bivališče v obeh državah ali v nobeni od njiju, se šteje samo za rezidenta države, katere državljan je. Če je državljan obeh držav ali nobene od njiju, pristojna organa držav pogodbenic vprašanje rešita s skupnim dogovorom.

Prelomna pravila, ki jih mednarodna pogodba razvršča v točkah od a) do d) drugega odstavka 4. člena, se za namene določitve pravice do obdavčitve dohodka oz. odmere akontacije dohodnine ter odmere dohodnine uporabijo zaporedno, kar pomeni, da se najprej presoja vprašanje, kje ima zavezanec stalno bivališče. V skladu s komentarjem k drugemu odstavku 4. člena Vzorčne konvencije OECD je za namene uporabe mednarodne pogodbe stalno prebivališče fizične osebe tam, kjer ima ta oseba v lasti in posesti dom. Stalno bivališče mora imeti oseba v trajni uporabi, kar je v nasprotju z bivanjem na določenem kraju v okoliščinah, iz katerih je jasno razvidno, da bo bivanje le kratkotrajno. Pri uporabi pojma bivališče pride v poštev vsaka oblika bivališča (hiše ali stanovanja, ki so v lasti ali najemu fizičnih oseb ali najete opremljene sobe). Odločilno je, da gre za stalno prebivališče, zato mora fizična oseba poskrbeti, da ji je to bivališče neprestano na voljo (npr. dom, kjer je ostala zavezančeva družina), ne pa samo za občasna bivanja, ki so po potrebi lahko samo kratkotrajna.

Iz navedenega izhaja, da za razliko od določb Zakona o prijavi prebivališča, ZPPreb pri opredelitvi stalnega bivališča iz 4. člena mednarodne pogodbe ni pomembno, ali ima oseba na določenem naslovu uradno prijavljeno stalno bivališče, ampak, da ji je to bivališče stalno na razpolago².

¹ Slovenija sklepa mednarodne pogodbe po zgledu Vzorčne konvencije OECD, ki ureja rezidentstvo v 4. členu. Večina veljavnih mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila Slovenija, zato kriterije za presojo rezidentskega statusa določa v 4. členu.

² Stalnega prebivališča oziroma stalnega doma po mednarodni pogodbi ne gre avtomatično v vseh primerih enačiti s kategorijo registriranega stalnega prebivališča po slovenski zakonodaji. Medtem ko ima večinoma posameznik, ki ima v Sloveniji registrirano stalno prebivališče, v Sloveniji tudi stalni dom, kakor je opredeljen v 4. členu mednarodne pogodbe, so možni tudi primeri, ko je iz dejstev in okoliščin razvidno, da ima posameznik stalni dom drugje. To pomeni, da je treba takrat, ko je posameznik rezident dveh držav pogodbenic v skladu z njuno notranjo zakonodajo in se določa rezidentstvo samo v eni državi, na podlagi dejstev in okoliščin posameznega primera presojati, v kateri državi je pogoj »stalnega prebivališča oziroma stalnega doma« res izpolnjen. Stalnost doma se, kakor že navedeno, ugotavlja na podlagi dejstev in okoliščin posameznega primera, iz katerih mora biti razvidno, da je posameznik dom uredil in ga vzdržuje za stalno uporabo in to ni zgolj začasno prebivanje. Stalni dom je torej prebivališče, ki mora biti zavezancu neprestano na voljo (npr. dom, kjer je ostala zavezančeva družina) in ne zgolj občasno.

Če se ugotovi, da ima posameznik stalno bivališče v obeh državah, se pri določanju države rezidentstva Sloveniji presoja, s katero državo ima tesnejše osebne in ekonomske odnose (središče vitalnih interesov). Po komentarju drugega odstavka 4. člena Vzorčne konvencije OECD je treba upoštevati posameznikove družinske in družbene povezave (kje je njegova družina, v kateri državi se posameznik bolj družbeno udejstvuje), njegove poklicne, politične, kulturne in druge dejavnosti. Treba je upoštevati tako okoliščine, ki vežejo posameznika s Slovenijo, kot tudi okoliščine, ki ga vežejo na drugo državo. Gre torej za njegov način življenja. Vse okoliščine posameznega primera je treba preučiti kot celoto in nameniti posebno pozornost osebnemu obnašanju posameznika.

Šteje se, da posameznik središča svojih življenjskih interesov ni prenesel v državo, v kateri dela, če je obdržal prebivališče (npr. dom, kjer je ostala družina), družino in lastnino v državi, v kateri je delal in prebival pred odhodom v tujino.

Če rezidentskega statusa ni mogoče določiti po prvih dveh prelomnih pravilih, potem drugi odstavek 4. člena mednarodne pogodbe predvideva dodatna merila, in sicer presojo po običajnem bivanju in potem državljanstvu. Posameznik ima običajno prebivališče v Sloveniji, kadar v ustaljenem teku svojega življenja, redno, normalno ali običajno biva v Sloveniji. Dejstvo, da posameznik biva v najetem stanovanju oziroma stanovanjski hiši oziroma v stanovanju oziroma stanovanjski hiši, ki je v njegovi lasti, ne vpliva na presojo, ali ima običajno prebivališče v Sloveniji. Običajno prebivališče se presoja upošteva stopnjo dejanske ali načrtovane nastanitve posameznika, upošteva kje posameznik opravlja delo, kje je nastanjena njegova družina ter tudi prikladnost oziroma pripravnost njegove nastanitve v Sloveniji.

V primeru, da ima posameznik običajno prebivališče v dveh državah ali v nobeni od njih, se šteje samo za rezidenta države, katere državljan je. Če je posameznik državljan obeh držav ali nobene od njiju, pristojna organa držav pogodbenic vprašanje rešita z medsebojnim skupnim dogovorom.

Vprašanje 13 a: Kako se presoja rezidentski status v primeru, ko se posameznik šteje za rezidenta več držav po določbah notranjih zakonodaj teh držav in kako v teh primerih v Sloveniji uveljavlja ugodnosti iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, kadar je ta sklenjena, od dohodkov, izplačanih od izplačevalca v Sloveniji? (1. 3. 2016)

Odgovor

Ugodnosti iz mednarodne pogodbe lahko v zvezi z doseženimi dohodki v Sloveniji uveljavljajo tudi zavezanci, ki se skladno z Zakonom o dohodnini – ZDoh-2 (izpolnjujejo pogoje iz ZDoh-2, ki so podrobneje pojasnjeni v odgovoru na vprašanje št. 4) štejejo za rezidente Slovenije, vendar se zaradi dejstva, ker dejansko bivajo v tujini oz. izpolnjujejo druge pogoje po zakonodaji države pogodbenice, hkrati štejejo tudi za rezidente druge države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja.

V primeru, ko ti zavezanci prejemajo dohodke, ki jih izplačujejo plačniki davka (primeroma so to pravne osebe in samostojni podjetniki) v Sloveniji, lahko dejstvo, da se štejejo tudi za rezidente druge države pogodbenice, navedejo v KIDO zahtevku, s katerim na podlagi določb mednarodne pogodbe zahtevajo vračilo davka.

V postopku vračila davka na podlagi KIDO zahtevka davčni organ v Sloveniji presoja, ali se za namene uporabe pravil obdavčitve po mednarodni pogodbi, zavezanec skladno s prelomnimi

pravili³, šteje le za rezidenta druge države pogodbenice, tj. nerezidenta Slovenije po mednarodni pogodbi, zaradi česar bi lahko bil ob izpolnjevanju drugih pogojev iz mednarodne pogodbe upravičen do znižanja ali oprostitve plačila davka na viru v Sloveniji.

Uveljavljanje ugodnosti iz mednarodne pogodbe v navedenih primerih dvojnega rezidentstva je trenutno možno le na podlagi KIDO zahtevkov za vračilo davka (KIDO zahtevki št. 9 – 12), ne pa tudi na podlagi KIDO zahtevkov za zmanjšanje oz. oprostitve davka (KIDO zahtevki št. 1 – 8) na podlagi določb mednarodne pogodbe.

Na KIDO zahtevku mora biti potrjeno rezidentstvo druge države pogodbenice (oz. izjemoma je lahko k zahtevku posebej priloženo ločeno potrdilo o rezidentstvu na podlagi mednarodne pogodbe), dejstvo, da zavezanec kot dvojni rezident po nacionalnih zakonodajah obeh držav uveljavlja ugodnost iz mednarodne pogodbe, se navede pod opombami k obrazcu (npr. pod drugo), priložena pa mu morajo biti tudi druga dokazila, ki izkazujejo, da zavezanec dejansko biva v drugi državi pogodbenici oz. je v drugo državo prenesel center svojih življenjskih interesov in se za namene mednarodne pogodbe zato šteje le za rezidenta te države.

Vprašanje 13 b: Ali lahko zavezanec uveljavlja ugodnost iz mednarodne pogodbe v primerih, ko se šteje za dvojnega rezidenta po določbah notranjih zakonodaj dveh držav, tudi v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine oziroma v letni napovedi za odmero dohodnine? (1. 3. 2016)

Odgovor

V kolikor davčnemu zavezancu pri odmeri akontacije dohodnine oz. pri obračunu davčnega odtegljaja, ki ga je za zavezanca obračunal plačnik davka (izplačevalec) v Sloveniji, ni bila upoštevana ugodnost iz mednarodne pogodbe (npr. oprostitve), ker v času odmere še ni razpolagal z ustreznimi potrdili (dokazili) oziroma ugodnosti v medletni napovedi ali na podlagi KIDO zahtevka sploh ni uveljavljal, lahko ugodnost po mednarodni pogodbi uveljavlja v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine – IID ali v letni napovedi za odmero dohodnine na podlagi relevantne določbe mednarodne pogodbe, če se skladno z mednarodno pogodbo šteje le za rezidenta druge države. Ugodnost v IID oz. v napovedi uveljavlja na enak način kot v medletnih napovedih oz. na podlagi KIDO zahtevka. V ustrezni rubriki, v opombah oz. v prilogi se navede relevantna določba mednarodne pogodbe, ki preprečuje, da bi se zavezanec za namene določanja pravice do obdavčitve dohodka štel za rezidenta dveh držav pogodbenic hkrati (običajno 4. člen), v povezavi z določbo, ki določa pravico do obdavčitve napovedane vrste dohodka (primeroma členi od 6 do 22) ter priložijo potrdilo o rezidentstvu druge države na podlagi mednarodne pogodbe in druga dokazila, ki izkazujejo, da zavezanec dejansko biva v drugi državi pogodbenici oz. je v drugo državo prenesel center svojih življenjskih interesov in se za namene mednarodne pogodbe zato šteje le za rezidenta te države.

Vprašanje 14: Ali se zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu, lahko šteje za nerezidenta Slovenije, čeprav ima v Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče? (13. 10. 2015)

Odgovor

³ Prelomna pravila se namreč uporabijo za določanje rezidentskega statusa v primerih, ko se po nacionalnih zakonodajah držav pogodbenic (v Sloveniji po ZDoh-2, v drugi državi pa po primerljivem predpisu o neposredni obdavčitvi dohodkov fizičnih oseb), zavezanec šteje za rezidenta obeh držav hkrati. Podrobneje so opredeljena v odgovoru na vprašanje št. 13.

Ne. Posameznik se šteje za rezidenta Slovenije, če izpolnjuje katerikoli pogoj iz 6. člena ZDoh-2.

Če ima posameznik v Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, je izpolnjen pogoj iz 1. točke prvega odstavka 6. člena ZDoh-2, da se še vedno šteje za rezidenta Slovenije. Takšen posameznik se ne bo štel za davčnega rezidenta v Sloveniji po ZDoh-2, če bo odjavil stalno prebivališče v Sloveniji in s Slovenijo ne bo imel drugih rezidenčnih vezi oziroma ne bo izpolnjeval nobenega pogoja iz 6. člena ZDoh-2.

Rezident Slovenije je obdavčen po načelu t.i. svetovnega dohodka, kar pomeni, da mora tudi dohodke, dosežene v tujini, napovedati v Sloveniji.

Glede postopka obdavčitve dohodka, ki ga slovenski rezident dosega pri tujem delodajalcu v tujini, se davčnemu organu v Sloveniji, če gre za dohodke iz delovnega razmerja, poroča na obrazcu Napoved za odmero akontacije od dohodkov iz zaposlitve (dohodki iz delovnega razmerja, pokojnine) oziroma, če gre za dohodke iz drugega pogodbenega razmerja, na obrazcu Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve (dohodek iz drugega pogodbenega razmerja) za rezidente.

Zavezanec, ki se šteje za rezidenta Slovenije po ZDoh-2, hkrati pa se po nacionalni zakonodaji druge države šteje tudi za rezidenta druge države (to pomeni, da je dvojni rezident), s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo, ta v 4. členu⁴ določa prelomna pravila, na podlagi katerih se za namene obdavčitve v skladu z ustreznim členom mednarodne pogodbe (v primeru dohodkov iz zaposlitve 15. člen) določi status rezidentstva za zavezanca zgolj v eni državi.

Zavezanec lahko v napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve še vedno uveljavlja pravico do oprostitve plačila dohodnine v Sloveniji po mednarodni pogodbi in sicer pod pogojem, da v skladu z določbami ustreznega člena konvencije (najpogosteje 15. člen – dohodki iz zaposlitve), Slovenija nima pravice do obdavčitve dohodka. Uveljavljanja ugodnosti iz mednarodne pogodbe lahko zavezanec navede pod opombami in priloži dokazila o statusu rezidenta v drugi državi.

V primeru, da se v postopku odmere akontacije dohodnine ugotovi, da se zavezanec za namene mednarodne pogodbe šteje le za rezidenta druge države, se bo dohodek iz zaposlitve, ki se opravlja v tej drugi državi, na podlagi ustreznega člena konvencije obdavčil samo v tej drugi državi, kar pomeni, da bo v Sloveniji oproščen plačila dohodnine.

Vprašanje 15: Ali se zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu šteje za nerezidenta Slovenije, če v Sloveniji nima prijavljenega stalnega prebivališča, temveč v tujini, v Sloveniji pa še vedno prebiva njegova družina (partner, otroci)? (13. 10. 2015)

Odgovor

⁴ Če je posameznik rezident obeh držav pogodbenic, se v skladu z drugim odstavkom 4. člena mednarodne pogodbe šteje za rezidenta samo tiste države, v kateri ima stalno prebivališče (stalni dom, stanovanje). Če ima posameznik stalno prebivališče na voljo v obeh državah, je rezident samo tiste države, s katero je osebno in ekonomsko tesneje povezan (središče življenjskih interesov). Če ni mogoče opredeliti, v kateri državi ima posameznik središče življenjskih interesov, ali če nima v nobeni od držav na razpolago stalnega prebivališča, se šteje samo za rezidenta države, v kateri ima običajno bivališče. Če ima običajno bivališče v obeh državah ali v nobeni od njiju, se šteje samo za rezidenta države, katere državljan je. Če je državljan obeh držav ali nobene od njiju, pristojna organa držav pogodbenic vprašanje rešita s skupnim dogovorom.

Ne. Oseba se šteje za rezidenta Slovenije, če izpolnjuje katerikoli pogoj iz 6. člena ZDoh-2. Posameznik, ki v Sloveniji nima prijavljenega stalnega prebivališča, temveč v tujini, sicer ne izpolnjuje pogoja stalnega prebivališča v Sloveniji, vendar pa izpolnjuje pogoj običajnega prebivališča oziroma središča življenjskih interesov v Sloveniji, saj v Sloveniji prebiva njegova družina.

Šteje se, da posameznik središča svojih življenjskih interesov ni prenesel v državo, v kateri dela, če je obdržal prebivališče, družino in lastnino v državi, v kateri je delal in prebival pred odhodom v tujino.

Posameznik, ki dokazuje zgolj obstoj stalnega prebivališča in nekaterih ekonomskih vezi v drugi državi, medtem ko je na podlagi drugih dejstev mogoče sklepati o obstoju pomembnih dejanskih rezidenčnih vezi s Slovenijo, se ne more šteti za nerezidenta Slovenije.

Kadar posameznik, ki zapusti Slovenijo, ohrani prebivališče v Sloveniji na naslovu, kjer prebiva njegova družina, ki mu je na razpolago za prebivanje (deloma ali v celoti), se tako prebivališče šteje za rezidenčno vez posameznika s Slovenijo med njegovim prebivanjem v tujini. Pri tem ni pomembno ali ima takšno prebivališče v lasti ali ne.

Poleg tega pojasnjujemo, da kadar posameznik, ki je poročen ali prebiva z zunajzakonskim partnerjem, zapusti Slovenijo, vendar zakonec ali zunajzakonski partner ostane v Sloveniji, se tak zakonec ali partner šteje za rezidenčno vez posameznika s Slovenijo med posameznikovo odsotnostjo. Podobno se, kadar zapusti Slovenijo, njegovi vzdrževani družinski člani pa ostanejo v Sloveniji, ti člani štejejo za rezidenčno vez s Slovenijo.

Začasna odsotnost posameznika iz Slovenije, četudi za daljše obdobje, ne zadostuje za njegovo izključitev iz rezidentstva za davčne namene v Sloveniji. Najpomembnejša okoliščina, ki jo je treba upoštevati pri presojanju, ali posameznik, ki zapusti Slovenijo, ostane njen rezident za davčne namene, je, ali ohrani rezidenčne vezi s Slovenijo (in ima v Sloveniji središče življenjskih interesov), medtem ko je v tujini.

~~Vprašanje 13: Kako se presoja rezidentski status v primeru, ko se posameznik šteje za rezidenta več držav po določbah notranjih zakonodaj teh držav? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015)~~

~~Odgovor~~

~~Rezidentski status zavezancev se presoja upošteva določbe domače zakonodaje, torej ZDoh-2, razen v primerih, ko se v postopku ugotovi, da se oseba šteje tudi za rezidenta države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo⁵. V teh primerih davčni organ rezidentstvo zavezanca presoja tudi v skladu s prelomnimi pravili iz 4. člena konkretne mednarodne pogodbe, kar pomeni, da se v odločbah o rezidentskem statusu poleg določb ZDoh-2 ustrezno obrazložijo še prelomna pravila iz mednarodne pogodbe. Uporaba določb mednarodne pogodbe tako pride v poštev le takrat, ko osebo za svojega rezidenta šteje tudi druga država.~~

~~Kriterije za opredelitev posameznika kot rezidenta države, namreč določa nacionalna zakonodaja vsake posamezne države. Vendar pa se lahko različni pogoji, ki jih države uporabljajo pri opredeljevanju statusa rezidenta, prekrivajo in vodijo k t. i. dvojnemu rezidentstvu osebe. V primerih dvojnega rezidentstva se slednje presoja po kriterijih iz mednarodne pogodbe, ki so običajno vsebovani v 4. členu posamezne mednarodne pogodbe. Ti kriteriji dajejo prednost povezanosti davčnega zavezanca z eno državo pred povezanostjo z drugo državo.~~

⁵ Posamezniki davčnemu organu predložijo potrdilo o rezidentstvu, ki ga izda davčni organ druge države.

~~Če je posameznik rezident obeh držav pogodbenic, se v skladu z drugim odstavkom 4. člena mednarodne pogodbe šteje za rezidenta samo tiste države, v kateri ima stalno prebivališče (stalni dom, stanovanje). Če ima posameznik stalno prebivališče na voljo v obeh državah, je rezident samo tiste države, s katero je osebno in ekonomsko tesneje povezan (središče življenjskih interesov). Če ni mogoče opredeliti, v kateri državi ima posameznik središče življenjskih interesov, ali če nima v nobeni od držav na razpolago stalnega prebivališča, se šteje samo za rezidenta države, v kateri ima običajno bivališče. Če ima običajno bivališče v obeh državah ali v nobeni od njiju, se šteje samo za rezidenta države, katere državljan je. Če je državljan obeh držav ali nobene od njiju, pristojna organa držav pogodbenic vprašanje rešita s skupnim dogovorom.~~

~~Prelomna pravila, ki jih mednarodna pogodba razvršča v točkah od a) do d) drugega odstavka 4. člena, se v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa uporabijo zaporedno, kar pomeni, da se najprej presoja vprašanje, kje ima zavezanec stalno bivališče. V skladu s komentarjem k drugemu odstavku 4. člena Vzorčne konvencije OECD je za namene uporabe mednarodne pogodbe stalno prebivališče fizične osebe tam, kjer ima ta oseba v lasti in posesti dom. Stalno bivališče mora imeti oseba v trajni uporabi, kar je v nasprotju z bivanjem na določenem kraju v okoliščinah, iz katerih je jasno razvidno, da bo bivanje le kratkotrajno. Pri uporabi pojma bivališče pride v poštev vsaka oblika bivališča (hiše ali stanovanja, ki so v lasti ali najemu fizičnih oseb ali najete opremljene sobe). Odločilno je, da gre za stalno prebivališče, zato mora fizična oseba poskrbeti, da ji je to bivališče neprestano na voljo, ne pa samo za občasna bivanja, ki so po potrebi lahko samo kratkotrajna.~~

~~Iz navedenega izhaja, da za razliko od določb Zakona o prijavi prebivališča, ZPPreb pri opredelitvi stalnega bivališča iz 4. člena mednarodne pogodbe ni pomembno, ali ima oseba na določenem naslovu uradno prijavljeno stalno bivališče, ampak, da ji je to bivališče stalno na razpolago⁶.~~

~~Če se ugotovi, da ima posameznik stalno bivališče v obeh državah, se pri določanju države rezidentstva Sloveniji presoja, s katero državo ima tesnejše osebne in ekonomske odnose (središče vitalnih interesov). Po komentarju drugega odstavka 4. člena Vzorčne konvencije OECD je treba upoštevati posameznikove družinske in družbene povezave (kje je njegova družina, v kateri državi se posameznik bolj družbeno udejstvuje), njegove poklicne, politične, kulturne in druge dejavnosti ... Treba je upoštevati tako okoliščine, ki vežejo posameznika s Slovenijo, kot tudi okoliščine, ki ga vežejo na drugo državo. Gre torej za njegov način življenja. Vse okoliščine posameznega primera je treba preučiti kot celoto in nameniti posebno pozornost osebnemu obnašanju posameznika.~~

~~Šteje se, da posameznik središča svojih življenjskih interesov ni prenesel v državo, v kateri dela, če je obdržal prebivališče, družino in lastnino v državi, v kateri je delal in prebival pred odhodom v tujino.~~

⁶ »Stalnega prebivališča oziroma stalnega doma po mednarodni pogodbi ne gre avtomatično v vseh primerih enačiti s kategorijo registriranega stalnega prebivališča po slovenski zakonodaji. Medtem ko ima večinoma posameznik, ki ima v Sloveniji registrirano stalno prebivališče, v Sloveniji tudi stalni dom, kakor je opredeljen v 4. členu mednarodne pogodbe, so možni tudi primeri, ko je iz dejstev in okoliščin razvidno, da ima posameznik stalni dom drugje. To pomeni, da je treba takrat, ko je posameznik rezident dveh držav pogodbenic v skladu z njuno notranjo zakonodajo in se določa rezidentstvo samo v eni državi, na podlagi dejstev in okoliščin posameznega primera presojati, v kateri državi je pogoj »stalnega prebivališča oziroma stalnega doma« res izpolnjen. Stalnost doma se, kakor že navedeno, ugotavlja na podlagi dejstev in okoliščin posameznega primera, iz katerih mora biti razvidno, da je posameznik dom uredil in ga vzdržuje za stalno uporabo in to ni zgolj začasno prebivanje. Stalni dom je torej prebivališče, ki mora biti zavezancu na voljo ves čas (nepretrgoma) in ne zgolj občasno.

~~Če rezidentskega statusa ni mogoče določiti po prvih dveh prelomnih pravilih, potem drugi odstavek 4. člena mednarodne pogodbe predvideva dodatna merila, in sicer presojo po običajnem bivanju in potem državljanstvu. Če je posameznik državljani obeh držav ali nobene od njiju, pristojna organa držav pogodbenic vprašanje rešita z medsebojnim skupnim dogovorom skladno s 25. členom mednarodne pogodbe.~~

~~Vprašanje 14: Ali se lahko zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu šteje za nerezidenta Slovenije, če ima v Sloveniji uradno prijavljeno stalno prebivališče, hkrati pa se šteje za rezidenta druge države? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015)~~

Odgovor

~~Oseba, ki velja za davčnega rezidenta Slovenije samo zato, ker ima v Sloveniji uradno prijavljeno stalno prebivališče in nima drugih rezidenčnih vezi s Slovenijo, velja lahko, če je davčni rezident države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo, po določbah te pogodbe samo za davčnega rezidenta te države.~~

~~Pri takšni osebi se rezidentski status presoja na način, kot je opisan v odgovoru na vprašanje številka 13. Tako se npr. posameznik, ki dokazuje zgolj obstoj stalnega prebivališča ali nekaterih ekonomskih vezi v Sloveniji, medtem ko je na podlagi drugih dejstev mogoče sklepati o obstoju pomembnih dejanskih rezidenčnih vezi z drugo državo, ne more šteti za rezidenta Slovenije.~~

~~Oseba, ki velja za davčnega rezidenta Slovenije samo zato, ker ima v Sloveniji uradno prijavljeno stalno prebivališče in nima drugih rezidenčnih vezi s Slovenijo ter je hkrati davčni rezident države, s katero Slovenija nima sklenjene mednarodne pogodbe, velja za davčnega rezidenta tako v Sloveniji kakor v drugi državi. Takšna oseba ne bo veljala za davčnega rezidenta v Sloveniji, če bo odjavila stalno prebivališče v Sloveniji in s Slovenijo ne bo imela drugih rezidenčnih vezi.~~

~~Vprašanje 15: Ali se lahko zavezanec, ki je zaposlen v tujini pri tujem delodajalcu šteje za nerezidenta Slovenije, če v Sloveniji nima prijavljenega stalnega prebivališča, temveč v tujini, v Sloveniji prebiva njegova družina (partner, otroci), hkrati pa se šteje za rezidenta druge države? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015)~~

Odgovor

~~Takšna oseba velja za rezidenta Slovenije tako na podlagi določb Zakona o dohodnini, ZDoh-2, saj je njeno običajno bivališče oziroma središče življenjskih interesov v Sloveniji. Prav tako se šteje za rezidenta Slovenije v skladu s prelomnimi pravili iz 4. člena mednarodne pogodbe, če je slednja sklenjena z drugo državo⁷.~~

~~Za namene 4. člena mednarodne pogodbe se namreč šteje, da ima takšen posameznik stalno bivališče na razpolago v obeh državah⁸, zato se pri določanju rezidentskega statusa v Sloveniji presoja, s katero državo ima tesnejše osebne in ekonomske odnose (središče vitalnih interesov). Šteje se, da posameznik središča svojih življenjskih interesov ni prenesel v državo, v~~

⁷ Rezidentski status se v tem primeru presoja na način, kot je opisan v odgovoru na vprašanje številka 13.

⁸ Za namene 4. člena mednarodne pogodbe ni pomembno, da ima posameznik na naslovu v Sloveniji, kjer prebiva njegova družina uradno prijavljeno stalno prebivališče, ampak, da mu je to prebivališče na razpolago za prebivanje.

kateri dela, če je obdržal prebivališče, družino in lastnino v državi, v kateri je delal in prebival pred odhodom v tujino.

Posameznik, ki dokazuje zgolj obstoj stalnega prebivališča in nekaterih ekonomskih vezi v drugi državi (npr. Avstriji), medtem ko je na podlagi drugih dejstev mogoče sklepati o obstoju pomembnih dejanskih rezidenčnih vezi s Slovenijo, se ne more šteti za nerezidenta Slovenije.

Kadar posameznik, ki zapusti Slovenijo, ohrani prebivališče v Sloveniji na naslovu, kjer prebiva njegova družina, ki mu je na razpolago za prebivanje (deloma ali v celoti), se tako prebivališče šteje za rezidenčno vez posameznika s Slovenijo med njegovim prebivanjem v tujini. Pri tem ni pomembno ali ima takšno prebivališče v lasti ali ne.

Poleg tega pojasnjujemo, da kadar posameznik, ki je poročen ali prebiva z zunajzakonskim partnerjem, zapusti Slovenijo, vendar zakonec ali zunajzakonski partner ostane v Sloveniji, se tak zakonec ali partner šteje za rezidenčno vez posameznika s Slovenijo med posameznikovo odsotnostjo. Podobno se, kadar zapusti Slovenijo, njegovi vzdrževani družinski člani pa ostanejo v Sloveniji, ti člani štejejo za rezidenčno vez s Slovenijo.

Začasna odsotnost posameznika iz Slovenije, četudi za daljše obdobje, ne zadostuje za njegovo izključitev iz rezidentstva za davčne namene v Sloveniji. Najpomembnejša okoliščina, ki jo je treba upoštevati pri presojanju, ali posameznik, ki zapusti Slovenijo, ostane njen rezident za davčne namene, je, ali ohrani rezidenčne vezi s Slovenijo, medtem ko je v tujini.

Vprašanje 16: Kako lahko postopa zavezanec, ki je v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa opredeljen za rezidenta Slovenije, hkrati pa se šteje za rezidenta države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014) (1. 9. 2015)

Odgovor

Če je davčni organ v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa rezidentstvo zavezanca presojal tudi v skladu s prelomnimi pravili iz 4. člena konkretne mednarodne pogodbe, in ugotovil, da se zavezanec šteje za rezidenta Slovenije, lahko zavezanec, ki meni oziroma vztraja pri trditvi, da je po določbah mednarodne pogodbe samo davčni rezident druge države pogodbenice, sproži postopek ugotavljanja davčnega rezidentstva po določbah te mednarodne pogodbe pri pristojnem organu druge države pogodbenice, ki začne postopek dogovarjanja o pravilni uporabi »prelomnih pravil za dvojne rezidente« (tie-breaker rules) iz mednarodne pogodbe s slovenskim pristojnim organom (Ministrstvo za finance RS).

V primerih t. i. »dvojnega rezidentstva« posameznik sproži postopek skupnega dogovora pri pristojnem organu tiste države pogodbenice, v kateri uveljavlja rezidentstvo (tj. države, za katero meni, da je njen rezident).

Vprašanje 16: Ali se lahko rezidentski status posameznika za isto obdobje ponovno presoja? (1. 9. 2014)

Odgovor

V odločbi davčnega organa o ugotovitvi rezidentskega statusa se določi tudi obdobje, za katero se opredeli rezidentski status posameznika (rezident, nerezident). Navedeno obdobje je lahko časovno omejeno ali neomejeno.

Davčni organ lahko za isto obdobje ponovno presoja rezidentski status posameznika in ob upoštevanju drugačnih oziroma spremenjenih okoliščin konkretnega primera z novo odločbo drugače določi rezidentski status zavezanca.

Če se dejstva in okoliščine, ki vplivajo na ugotovljeni status spremenijo, mora zavezanec davčnemu organu v roku 15 dni po nastanku spremembe, predložiti novo vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa z ustreznimi dokazili. Na podlagi predloženih dokazil davčni organ o statusu zavezanca ponovno presoja. V primeru, da zavezanec tega ne stori, davčni organ pa izve za nova dejstva in okoliščine, ki vplivajo na ugotovljeni status, davčni organ o statusu zavezanca ponovno presoja po uradni dolžnosti.

Zavezanec je namreč dolžan predložiti novo vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa po poteku obdobja oziroma že pred potekom obdobja, ki je določeno v odločbi o rezidentskem statusu, če so se spremenila dejstva in okoliščine, ki vplivajo na njegov status. Prav tako pa lahko tudi davčni organ sam v primeru, da zavezanec tega ne stori, po uradni dolžnosti znova presoja o statusu, in sicer na podlagi novih dejstev in okoliščin, ki vplivajo na rezidentski status in za katere je izvedel.

V praksi se namreč lahko zgodi, da se rezidentski status zavezanca v posameznem obdobju (tudi večkrat) spremeni. Nova odločba tako zavezancu glede na spremenjena dejstva in okoliščine od določenega dne dalje dodeljuje nov status, ki odraža dejansko stanje. Tako se lahko za isto obdobje zavezancu izdata dve odločbi o rezidentskem statusu, saj v tem primeru ne gre za odmerno odločbo, temveč le za ugotovitveno odločbo o rezidentskem statusu zavezanca, ki je tudi podlaga za vpis v davčni register.

Primer: Zavezanec je bil v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa z odločbo opredeljen za nerezidenta od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2013. Predložil je namreč dokazila, da bo zaposlen v tujini za določen čas, tj. do 31. 12. 2013, z možnostjo podaljšanja ter da bo v tujini bival skupaj z svojo družino. Na podlagi predloženih dokazil je davčni organ izdal odločbo, s katero je zavezanca vnaprej, za celotno obdobje, do izteka zaposlitve v tujini, opredelil za nerezidenta. Težava glede dodeljenega statusa nastane, ko se takšen zavezanec predčasno vrne v Slovenijo skupaj z družino (zaradi predčasnega prenehanja zaposlitve v tujini), ali pa zavezanec ostane v tujini, vendar se v Slovenijo predčasno vrne družina zavezanca, kar pomeni, da se osebni (življenjski interesi) zavezanca prenesejo v Slovenijo. V teh primerih zavezanec izpolni pogoje za status slovenskega rezidenta pred iztekom obdobja, za katerega je bil z odločbo opredeljen za nerezidenta.

Vprašanje 17: Kdaj se v skladu z nacionalno davčno zakonodajo pravna oseba šteje za rezidenta Slovenije? (1. 9. 2014)

Odgovor

Pravna oseba domačega ali tujega prava kot tudi družba oz. združenje oseb, vključno z družbo civilnega prava, po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti pod pogojem, da ni zavezanec po [Zakonu o dohodnini – ZDoh-2](#) je rezident Slovenije, kadar ima (statutarni oz. formalni) sedež v Sloveniji ali kadar ima kraj dejanskega delovanja posloводства v Sloveniji. V primeru, da je izpolnjen katerikoli od navedenih pogojev, se taka oseba šteje za rezidenta Slovenije.

Ugotavljanje kraja dejanskega delovanja posloводства je natančneje določeno v [Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-2](#). Kraj dejanskega delovanja posloводства je kraj, kjer direktorji oziroma višje vodstvo dejansko upravljajo in poslovodijo zavezanca. Ta kraj ni nujno enak kraju, kjer se izvaja glavni nadzor ali kjer se srečuje upravni odbor. Upravljanje in poslovođenje direktorjev oziroma višjega vodstva pomeni izvrševanje in uveljavljanje politike

poslovanja in strateških odločitev, ki jih primeroma sprejme upravni odbor. Pomeni lahko tudi uveljavljanje celotne vizije in ciljev zavezanca kot celote. Za kraj dejanskega delovanja posloводства je pomembna tudi organizacija oseb oziroma skupine oseb na vodstvenih funkcijah, poti poročanja in odgovornosti, kar je lahko različno pri različnih zavezancih.

Če se upravljanje in posloводство direktorjev oziroma višjega vodstva izvaja na enem mestu, se to mesto šteje za kraj dejanskega delovanja posloводства. To mesto se lahko razlikuje od kraja, od koder se dnevno dejansko vodijo oziroma izvajajo poslovne dejavnosti.

Če se upravljanje in posloводство direktorjev oziroma višjega vodstva ne izvaja na enem mestu, ker primeroma direktorji oziroma višje vodstvo upravljajo oziroma poslovodijo zavezanca na daljavo (zlasti po telefonu, internetu, na videokonferencah), se za kraj dejanskega delovanja posloводства šteje kraj, kjer se dnevno dejansko vodijo oziroma izvajajo poslovne dejavnosti.

Pri ugotavljanju kraja dejanskega delovanja posloводства so pomembna vsa pomembna dejstva in okoliščine posameznega primera, zlasti:

- kje se nahaja središče delovanja direktorjev oziroma višjega vodstva,
- pogostost sestankov direktorjev oziroma višjega vodstva in kje se ti sestanki in druga srečanja sklicujejo in dejansko potekajo,
- dejanske aktivnosti in fizična navzočnost delavcev na višjih položajih,
- kje se sprejemajo ključne odločitve, ki bistveno vplivajo na zavezanca z ekonomskega oziroma funkcionalnega vidika,
- kje so in kje se vodijo najpomembnejše računovodske evidence.

Vprašanje 18: Kako je določeno rezidentstvo za osebe, ki niso posamezniki, v mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja? (1. 9. 2014)

Odgovor

Oseba, ki ni posameznik (npr. pravne osebe ali združenje oseb, ki nima pravne osebnosti), se v skladu z mednarodno pogodbo, ki sledi Vzorčni konvenciji OECD, šteje za rezidenta države pogodbenice, kadar je po zakonodaji te države dolžna plačevati davke zaradi svojega sedeža uprave ali katerega koli drugega podobnega merila. Take osebe pa se ne štejejo za rezidenta države pogodbenice, če so v tej državi dolžne plačevati davke samo v zvezi z dohodki iz virov v tej državi ali premoženja v njej.

Glede na to, da je namen mednarodnih pogodb v tem, da državam preprečujejo, da bi se ista oseba štela za rezidenta dveh držav hkrati, je tudi v primeru pravnih oseb v tretjem odstavku 4. člena Vzorčne konvencije OECD določeno prelomno pravilo, v skladu s katerim se oseba, ki ni posameznik, lahko šteje le za rezidenta ene države pogodbenice. Po tem pravilu se status rezidenta določi zgolj na podlagi kriterija sedeža dejanske uprave. V kateri državi ima oseba sedež dejanske uprave, se presoja ob upoštevanju pogojev, ki so navedeni v odgovoru na prejšnje vprašanje in se uporabljajo za določanje kraja dejanskega delovanja posloводства.

Ne glede na to pojasnjujemo, da lahko posamezne mednarodne pogodbe vsebujejo drugačno določilo glede določanja pogojev v primerih dvojnega rezidentstva, kot ga vsebuje Vzorčna konvencija OECD, zato je treba v vsakem posameznem primeru preveriti določbe konkretne mednarodne pogodbe.

Vprašanje 19: Kakšen je postopek za pridobitev potrdila o rezidentstvu v Sloveniji? (1. 9. 2014)

Odgovor

Zahtevo za izdajo potrdila o rezidentstvu Slovenije za namene izvajanja mednarodnih pogodb, lahko vloži fizična ali pravna oseba, ki je rezident Slovenije. Zahteva se vloži na [obrazcu](#), ali z dopisom, ali s predložitvijo obrazca tujega davčnega organa za uveljavljanje ugodnosti po mednarodnih pogodbah.